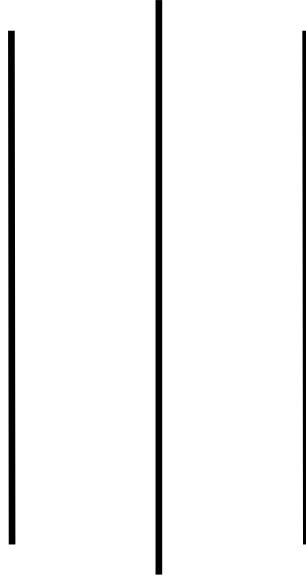

छेडागाड नगरपालिका नगरसभा कार्य सञ्चालन नियमावली, २०७४ को दफा ३२ बमोजिम
बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका संयोजक नगर उप-प्रमुख श्री चन्द्र बहादुर थापाले
नगरसभामा प्रस्तुत गर्नुभएको

छेडागाड नगरपालिकाको आय र व्ययको अनुमान (बजेट), २०८१ का
सिद्धान्त र प्राथमिकता

छेडागाड नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
कार्कीगाउँ, जाजरकोट
कर्णाली प्रदेश, नेपाल।

१० असार, २०८१

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,

नेपाली जनताको सार्वभौम नागरिक अधिकार प्राप्तिका लागि दशकौं लामो संघर्ष र बलिदानबाट हासिल भएको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको स्थापना पश्चात् गठन भएको यस नगरपालिकाको दोश्रो नगर उपप्रमुखको हैसियतले विनियोजन विधेयक, २०८१ का सिद्धान्त र प्राथमिकता यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई खुसी लागेको छ।

यस महत्वपूर्ण अवसरमा मुलुकलाई संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको युगमा बदल्ने क्रममा जीवन उत्सर्ग गर्ने सम्पूर्ण महान् शहीदहरू तथा राष्ट्रप्रति समर्पित समस्त दिवंगत योद्धा राजनीतिज्ञ तथा आदरणीय नेतृत्व वर्गप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु।

यस नगरपालिकाको बार्षिक बजेट यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्नुपूर्व बजेटले सम्बोधन गर्न खोजेको विषय र क्षेत्र स्पष्ट पार्न, यसको कार्यान्वयनशीलताको प्रत्याभूति दिन र कार्यान्वयन योग्य तथा नतिजा उन्मुख बनाउन यस नगरसभा समक्ष छेडागाड नगरपालिकाको विनियोजन विधेयक, २०८१ का सिद्धान्त तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गरिएको छ ।

१. यस सम्मानित सभाबाट यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम र चालू आर्थिक वर्षमा शुरू गरिएका नीति तथा कार्यक्रमहरूको निरन्तरतालाई पनि विनियोजन विधेयक, २०८१ को सिद्धान्त तथा प्राथमिकता तय गर्दा मुख्य आधारको रूपमा लिएको छु।

२. विगतका वर्षहरूमा गरिएका असल अभ्यासहरूको अनुसरण गर्दै आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को लागि छेडागाड नगरपालिकाले आफ्नो प्राथमिकताहरू पनि सोही अनुरूप निर्धारण गरेको छ ।

३. विगतको कोरोना भाइरस (COVID-19), गत आर्थिक वर्षको पशुवस्तुहरूमा फैलिएको लम्पी स्किन रोग र चालु आ.व. को कार्तिक १७ गते गएको भुकम्प जस्तै प्राकृतिक प्रकोप फेरी पनि नआउला भन्न सकिदैन । त्यसैले हाम्रा प्राथमिकताहरू पनि सोही अनुसार निर्धारण गरिनेछ ।

४. स्थानीय तह घोषणा भई कार्यान्वयनमा रहेको आज ७ वर्ष पुरा भई आठौँ वर्षमा प्रवेश गर्दै गर्दा हालसम्म पनि यस नगरपालिकाको आफ्नो प्रशासकीय भवन नभई सेवा प्रवाहमा कठिनाई उत्पन्न भएको हुनाले आगामी आ.व. २०८१।८२ को बजेटले उक्त भवन निर्माणलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
५. आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को बजेट विशेष गरी शैक्षिक क्षेत्रको गुणस्तर अभिवृद्धिको लागि लक्षित हुनेछ । यसका निमित्त विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालन गरी शैक्षिक सुधारको क्षेत्रलाई विशेष ध्यान दिइनेछ ।
६. गत २०८० कार्तिक १७ गते गएको भुकम्पका कारण थुप्रै धनजनको क्षती भएको र हालसम्म पनि अस्थायी आवास निर्माणको कार्य सम्पन्न भइसकेको छैन । अस्थायी आवास निर्माण वापतको दोश्रो किस्ता वापतको रकम निकास हुन सकेको छैन । जसको कारण पुननिर्माणको कार्य विलम्ब हुने कुरालाई मध्यनजर गरी रकम निकास तथा पुननिर्माणको कार्यलाई तत्काल सहयोग पुग्ने गरी कार्यक्रम तर्जुमा गर्नु यस बजेटको उद्देश्य रहेको छ ।
७. मौसमी रुपमा देखापर्ने पशुवस्तु तथा मानव जीवनसँग सम्बन्धि विभिन्न महामारी तथा प्रकोपहरूको रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि आगामी बजेटले कार्यक्रम तर्जुमा गर्नेछ ।
८. बजेटले विद्यालय, वडा कार्यालय र स्वास्थ्य संस्थाहरूका अधुरा भवनहरू तथा क्रमागत रुपमा संचालन भएका सडक आयोजनाहरूलाई केन्द्र भागमा राखिने । यसका निमित्त भौतिक पूर्वाधार तथा शैक्षिक क्षेत्रको गुणस्तर अभिवृद्धि हुने खालका कार्यक्रमहरू संचालन गरी समग्र शैक्षिक सुधारको क्षेत्रलाई विशेष ध्यान दिइनेछ ।
९. नगरपालिकाभित्र रहेका बेरोजगार जनशक्तिहरूलाई रोजगार दिनका लागि कृषि तथा पशुपालन तर्फ आकर्षित हुने खालका कार्यक्रमहरू साथै प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम, मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम लगायत विभिन्न गैरसरकारी संघ संस्थाहरूसँग समन्वय र साझेदारी गर्ने गरी कार्यक्रम तर्जुमा गर्न आगामी वर्षको बजेट केन्द्रीत गरिनेछ ।

१०. परम्परागत निर्वाहमुखी खेती प्रणाली (Subsistence farming) को ठाउँमा कृषि पकेट तथा ब्लक निर्माण गरी कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनहरूको व्यवसायीकरण, कृषि उत्पादनहरूको सुरक्षित भण्डारण र उचित मूल्य निर्धारण र सहज बजार पहुँच बृद्धि गरी कृषकहरूलाई आधुनिक तथा व्यवसायिक कृषि प्रणालीमा आवद्ध गर्ने आगामी वर्षको बजेट केन्द्रित हुनेछ ।
११. आवधिक योजना, विभिन्न विषयगत गुरुयोजना तथा पन्ध्रौं पंचवर्षिय योजनासँग तालमेल हुने योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी संघियताको कार्यान्वयनमा थप टेवा पुर्याउनु आगामी आर्थिक वर्षको बजेटको उद्देश्य रहेको छ । दिगो विकासका लक्ष्य, नेपाललाई अल्पविकसित मुलुकबाट विकासशील मुलुकमा स्तरोन्नति गर्ने राष्ट्रिय लक्ष्य, संघीय सरकार तथा कर्णाली प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, वाणिज्य तथा व्यापार एवं प्रशासन-व्यवस्थापन क्षेत्रमा प्रादुर्भाव भएका नवीन मान्यतालाई समेत आत्मसात गरी स्थानीय आवश्यकता, विशिष्टता र गन्तव्यलाई सम्बोधन गरी साच्चिकै समृद्ध छेडागाड हाम्रो भविष्य भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन यो बजेट केन्द्रित हुनेछ ।
१२. यस नगरपालिकामा कार्यरत विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थाहरूसँग सहकार्य र समन्वय गरी शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु, भौतिक पूर्वाधार, खानेपानी तथा सरसफाई लगायतका क्षेत्रहरूमा लगानी अभिवृद्धि गर्नुपर्नेछ ।
१३. नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोत कम हुनु र संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने बजेटको सीमा पनि घटेर आउनुले आगामी वर्षमा बजेट अपर्याप्त हुने निश्चित छ । यसका निमित्त बजेटले सक्दो रूपमा अनावश्यक खर्च कटौती गर्ने, नगरपालिकालाई प्राप्त हुन सक्ने करका दायराहरू फराकिलो पार्ने र आयका वैकल्पिक मार्ग पहिचान गर्ने तर्फ पनि केन्द्रीत हुनुपर्ने देखिएको छ । यसका लागि करदाता शिक्षा सञ्चालन गर्ने, नियमित र उच्च कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गर्ने साथै बजार अनुगमनलाई नियमित र प्रभावकारी बनाउने र सबै किसिमका व्यापार व्यवसायलाई करको दायरामा ल्याई आन्तरिक राजश्व बृद्धिमा सहयोग पुग्ने खालका कृयाकलापहरू संचालन गरिनेछ ।

१४. विशेष गरी ठूला भौतिक पूर्वाधारहरूको निर्माणको लागि संघ तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय तथा साझेदारी गर्ने र नगरपालिकामा प्राप्त भएको श्रोतलाई साना अधुरा तथा क्रमागत योजनाहरू सम्पन्न गर्नुपर्ने छ।
१५. राज्यका हरेक क्षेत्रमा सबै नागरिकको सहभागिता सुनिश्चित गराउन, सामाजिक समानता तथा समावेशीकरण, विश्व समुदाय तथा अन्य तहसँग प्रतिस्पर्धा गर्न आर्थिक उदारीकरण, मानवीय मर्यादा कायम गर्न गरिबी निवारण, राज्यको उपस्थितिलाई सार्थक बनाउन सामाजिक न्याय, वितरणात्मक न्याय समेतको सुनिश्चितता गर्न प्रथमतः प्राकृतिक तथा अन्य सार्वजनिक स्रोतको दिगो तथा कुशल व्यवस्थापन, समानता, समता र प्रतिस्पर्धाको प्रबर्द्धन गर्न महिला सशक्तीकरण तथा लैंगिक न्यायको विकास, वर्तमान र भावी पुस्ताबीच समन्याय कायम गर्न दिगो विकास र वातावरण संरक्षण, जनजाति, दलित तथा आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पिछ्छडिएका वर्गको उत्थान तथा शक्ति, स्रोत र अवसरमा साझेदारी र वडाहरूबीचको क्षेत्रीय सन्तुलन एवं समन्वयको प्राप्तिमा बजेट केन्द्रित रहने तथ्य सम्मानित सभा समक्ष राख्न चाहन्छु।
१६. भौगोलिक विकटता र जनसंख्याको हिसाबले ठूलो नगरपालिका भएको हुनाले पनि नगरपालिकामा समावेश वडाहरू स्वाभाविक रूपमा ठूला छन् । वडाहरूको आन्तरिक स्रोतको परिचालन कमजोर भइरहेको अवस्थामा नगरपालिकालाई आर्थिक विकास, पूर्वाधार विकास तथा मानव विकास सूचकाङ्कमा देखिने गरी सकारात्मक परिवर्तन गर्नु हाम्रा लागि अवसर र चुनौती दुबै रूपमा देखा परेको छ।

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,

अब म यस गरिमामय सभासमक्ष छेडागाड नगरपालिकाको बजेट, २०८१/८२ का सिद्धान्तहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति माग्दछु।

१७. संविधान र प्रचलित कानूनको अधीनमा रही जनताको सार्वभौमिकता र लोककल्याणकारी राज्यको व्यवहारिक अनुभूति दिलाउन मानव विकास, आर्थिक तथा सामाजिक विकास र भौतिक पूर्वाधार विकासलाई प्राथमिकतामा राख्दै नगरपालिकालाई समृद्ध छेडागाड हाम्रो भविष्य

भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन यो बजेटको भूमिका रहनेछ। साथै, विभिन्न विपत जोखिममा परी ज्यान गुमाएका घरपरिवार र विपन्न तथा असहाय नागरिकहरूको राहत तथा उद्धारका लागि समेत यस बजेटमा उचित व्यवस्था मिलाइनेछ।

१८. विगतका वर्षहरूको झै कोभिड-१९ जस्ता प्रकोपजन्य महामारी, चालु आर्थिक वर्ष पशुवस्तुहरूमा फैलिएको लम्पी स्कीन जस्तो महामारी र भविष्यमा आउन सक्ने अन्य संकट तथा विपद्को सामना गर्न आवश्यक न्यूनतम पूर्वाधार, पूर्वतयारी, व्यवस्थापन र जनशक्तिको प्राप्ति जस्ता विषयमा यो बजेटले पर्याप्त ध्यान दिनेछ।

१९. संघ तथा प्रदेश कानूनसँग तादात्म्यता कायम हुने गरी नगरपालिकालाई आवश्यक पर्ने अधिकांश कानून तथा नीति निर्माण भइसकेको छ भने आवश्यकता अनुसार अन्य ऐन-कानून, नियम तथा कार्यविधिहरू आगामी आ.व. भित्र निर्माण गरिनेछ। नगरपालिकाको प्रशासनिक भवन निर्माणको कार्यहरूको प्रकृया चालु आर्थिक वर्षभित्र शुरू गरिनेछ। केही वडा कार्यालयहरूहरूका भवनहरू निर्माण भइसकेको र केही वडा कार्यालयहरूको अहिले पनि भाडामा संचालन भइरहेको हुनाले आधारभूत संरचना तयार गर्नेतर्फ आगामी आर्थिक वर्षको बजेटले ध्यान पुऱ्याउनेछ।

२०. सन् २०३० सम्म दिगो विकास लक्ष्य (Sustainable Development Goals- SDGs) हासिल गर्ने लक्ष्य पूरा गर्ने मार्गमा बाधकको रूपमा रहेको गरिवीको न्यूनीकरण गर्नका निमित्त उत्पादन तथा उत्पादकत्व अभिवृद्धि एवम् आन्तरिक स्रोतको अपेक्षित परिचालनमा कुशलता तथा स्रोतको न्यायोचित वितरण, राज्यको मूलप्रवाहमा समाहित हुन नसकिरहेका वर्गलाई विशेष समतामूलक नीति अवलम्बन गरी गरिवी न्यूनीकरण तथा सामाजिक न्यायको प्रवर्द्धन गर्ने बजेटको लक्ष्य रहेको छ।

२१. सडक, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, विद्युत र संचार लगायतका भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा तिनको गुणस्तरीयता कायम गर्नेतर्फ विशेष जोड दिइनेछ।

२२. नगरपालिकाका सबै वडा कार्यालयहरू, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रहरू, स्वास्थ्य शाखाहरू र सबै शाखा उपशाखाहरूलाई पर्याप्त स्रोत साधन तथा सुविधा सम्पन्न भौतिक पूर्वाधार एवं मानव संसाधन र यथोचित भूमिका प्रदान गरी सबल र उत्तरदायी बनाइनेछ। साथै, शासकीय प्रणालीमा सूचना प्रविधि मैत्री र आधुनिक विद्युतीय शासन (E-governance) को अभ्यास गरिनेछ। शासनलाई पारदर्शी, जवाफदेही, सहभागितामूलक र उत्तरदायी बनाई नगरपालिकाभित्र सुशासन कायम गर्नेतर्फ बजेट केन्द्रित रहनेछ।
२३. यस छेडागाड नगरपालिकाभित्र वर्गीय, जातीय, भाषिक तथा धार्मिक सहिष्णुतालाई बढावा दिन तथा लैंगिक विभेद र जातीय छुवाछूतलाई न्युनीकरण गरी आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न बजेटले ध्यान दिनेछ।
२४. नगरबासी लाई सूचनाको हकको प्रत्याभूति गर्न नागरिक स्वतन्त्रता, मौलिक अधिकार र मानव अधिकारसँग सम्बन्धित पक्षहरूको जानकारी लिन प्रेस स्वतन्त्रतालाई बढावा दिन बजेट केन्द्रित रहनेछ।
२५. स्वच्छ, स्वतन्त्र, निष्पक्ष, विश्वसनीय तथा सक्षम न्यायिक कार्यसम्पादन र कानूनी व्यवस्थाको प्रत्याभूत गर्न नगरपालिका अन्तर्गतका न्यायिक संरचनाहरूलाई सबल र सक्षम बनाउँदै न्याय सम्पादनमा बढावा दिनु बजेटको प्राथमिकता हुनेछ।
२६. नगरपालिकाबाट सञ्चालन गरिने भौतिक, सामाजिक पूर्वाधारका योजनाहरू कार्यान्वयनको लागि उपभोक्ता समितिको लागत साझेदारी, तेस्रो पक्ष अनुगमन लगायतका क्षेत्रमा अर्थपूर्ण जनसहभागिता प्रवर्द्धन गर्न र साझेदारीको अवधारणालाई विकास गर्न यस बजेटले जोड दिनेछ।
२७. नगरपालिकामा व्याप्त कुपोषणलाई अन्त्य गरी सक्षम र असल नागरिक तयार गर्न बहुक्षेत्रीय पोषण सम्बन्धी कार्यक्रम मार्फत पोषण लक्षित, पोषण संवेदनशील कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न, नियमित खोप कार्यक्रम, बालमैत्री स्थानीय शासन वडा घोषणा गर्न र यस क्षेत्रमा क्रियाशील

अन्य संघसंस्थाहरुसँगको सहकार्यमा पोषण कार्यक्रममा साझेदारीको लागि बजेट केन्द्रित रहनेछ।

२८. यस नगरपालिका भित्र सन्चालन हुने हरेक आयोजना, परियोजना तथा क्रियाकलापहरुलाई बालमैत्री, महिलामैत्री, अपाङ्गमैत्री तथा ज्येष्ठ नागरिक मैत्री बनाउन विशेष ध्यान दिइनेछ र आगामी तीन बर्ष भित्रमा यस नगरपालिकालाई बालमैत्री स्थानीय शासन लागू भएको नगरपालिकाका रूपमा घोषणा गरिनेछ साथसाथै हरेक वर्ष सतप्रतिशत बालबालिका विद्यालय भर्ना तथा निरन्तरता कार्यक्रमलाई पनि प्रभावकारीताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ।

२९. छेडागाड नगरपालिकालाई पूर्ण साक्षर नगरपालिका घोषणाको लागि आगामी २ वर्ष भित्रमा सबै वडाहरुलाई पूर्ण साक्षर वडा घोषणा गर्न सघाउ पुर्याउने खालका कार्यक्रमहरुलाई कार्यान्वयन गरिनेछ।

आदरणीय सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आवको बजेटका प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

३०. यस नगरपालिकाको प्रशासनिक केन्द्रको टुंगो लागि राजपत्रमा समेत प्रकाशन भइ सकेको हुनाले आगामी आर्थिक वर्षमा नगरपालिकाको प्रशासनिक भवन निर्माणको कार्यलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखिनेछ।

३१. एक्काइसौं शताब्दिमा आएर विश्वको जनशक्तिसँग प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने जनशक्ति उत्पादन गर्नु आजको आवश्यकता हुँदाहुँदै पनि देश विकासको मियोको रूपमा रहेको शिक्षा क्षेत्रको गुणस्तर दिनानुदिन खस्कियो क्रममा छ। यसरी खस्कियो गइरहेको शैक्षिक क्षेत्रको गुणस्तर अभिवृद्धिको लागि दक्ष शिक्षक, सक्रिय अभिभावक, लगनशिल र मेहनती विद्यार्थी, गुणस्तरीय र दिगो भौतिक पूर्वाधारहरु निर्माणलाई विशेष प्राथमिकतामा राखिनेछ।

३२. आत्मनिर्भर र समुन्नत समाज निर्माणको लागि हरेक व्यक्तिको आयस्तर बृद्धि हुन अति आवश्यक छ। छेडागाड नगरपालिकामा रहेका अदक्ष जनशक्तिलाई दक्ष जनशक्तिको रूपमा

निर्माण गर्न विभिन्न सीपमूलक तालिमहरू, अवसर नपाएको दक्ष जनशक्तिलाई रोजगार दिलाउनको लागि विभिन्न आयआर्जन हुने खालका कार्यक्रमहरू संचालन गर्नको लागि उच्च विकास कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।

३३. गत विगतको जस्तै कोरोना र चालु आर्थिक वर्षको जस्तो लम्पि स्कीन महामारीहरूको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका अलावा भविष्यमा आउन सक्ने यस प्रकारका महामारी र विपद्सँग लड्नको लागि नगरपालिकामा स्वास्थ्यका पूर्वाधारमा लगानी, जनशक्तिको प्राप्ति तथा क्षमता विकास, स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर सुधार, नागरिक सचेतना, सरसफाई र स्वस्थ तथा स्वच्छ बानी ब्यहोराको विकास गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता राखिनेछ । यसका लागि बेरोजगार युवाहरूलाई स्वयंसेवकको रूपमा परिचालनलाई समेत प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
३४. छेडागाड नगरपालिकाको सबैभन्दा भौगोलिक विकटता भएको वडा नं. ७ टिकाचौरलाई विशेष वडाको रूपमा घोषणा गरिएतापनि हालसम्म वडाको केन्द्रमा सम्म सडकको पहुँच विस्तार गर्न सकिएको छैन । सामाजिक सुरक्षालाई पनि सर्वसाधारणको पहुँचमा ल्याउन सम्म सकिएको छैन । जस्ता विषयहरूमा नगरपालिकाको ध्यान पुगेको छैन । आगामी आर्थिक वर्षमा टिकाचौर सम्म सडकको पहुँच पुर्याउनु पर्नेछ । साथै विशेष वडाको रूपमा संरक्षण तथा प्रवर्धन गर्नको लागि सोही अनुसारको प्राथमिकता निर्धारण गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
३५. नगरपालिकाको भौगोलिक बनावट र विकटतालाई मध्यनजर गर्दै निर्माण भएका यातायात क्षेत्रको स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ । स्थानीय सडक, कृषि सडक, ग्रामीण सडक, घोरेटो, पुल, झोलुङ्गे पुल लगायतका सडक निर्माण एवं मर्मत तथा नगरमा सञ्चालित यातायातलाई व्यवस्थित बनाई नागरिकलाई सहज यातायात सुविधाको प्रत्याभूत गरिनेछ ।
३६. वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा कृषिको उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धिमार्फत् गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुग्ने, घट्दो रेमिट्यान्सको नकारात्मक प्रभाव न्यूनीकरण गर्न सकिने, युवा वर्गलाई रोजगारी दिने मात्र होइन नागरिकको हकको रूपमा रहेको खाद्य सम्पन्नताको हक समेत सुनिश्चित हुने भएकाले भू- उपयोग नीतिको कार्यान्वयन, कृषिको व्यवसायीकरण, आधुनिकीकरण र विविधीकरण, सिंचित भूमिको बिस्तार, कृषि प्रविधि, सामाग्रीहरूको आधुनिकीकरण, कृषि बजार

व्यवस्थापन, पशु तथा पंक्षी पालनलाई व्यवसायीकरण गर्ने जस्ता क्षेत्रहरूमा विशेष ध्यान दिइनेछ।

३७. शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई, सञ्चार लगायतका सामाजिक पूर्वाधारको विकास गरी विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थालाई स्रोतसाधन सम्पन्न बनाइनेछ। वडा स्तरसम्मको सूचना संकलनको लागि आगामी आर्थिक वर्षमा सबै वडाको वडा प्रोफाइल तयार गरिनेछ।

३८. एक्काइसौं शताब्दिको युग भनेको सूचना प्रविधिको युग हो। तसर्थ अब हरेक क्षेत्र प्रविधि मैत्री हुन आवश्यक छ। सूचना प्रविधिलाई स्थानीय सरकारले आत्मासात गरी सबै वडा कार्यालय, विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई पनि सूचना प्रविधि मैत्री बनाउनु पर्ने भएको छ। छेडाबजार देखि नगरपालिकाको केन्द्र सम्म एन्टिफाइबर नेटको विस्तारलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ।

३९. एकातिर स्वदेशमा उत्पादन भएको बिजुली खेर जाने स्थिति छ भने अर्कातिर हाम्रो नगरपालिका अझै पनि अँध्यारो र सौर्य उर्जामा निर्भर रहनुपरेको बिडम्बनापूर्ण स्थिति छ। यस अवस्थाबाट पार पाउन नगरपालिकाका सबै क्षेत्रमा केन्द्रीय प्रसारण लाइन विस्तार तथा लघु जलविद्युतको उत्पादन तथा मर्मत एवं वैकल्पिक उर्जाको प्रवर्द्धन मार्फत् नगरमा आवश्यक उर्जाको व्यवस्था गरिनेछ।

४०. समग्र नगरको विकासमा संघ, प्रदेश, स्थानीय तह, निजी क्षेत्र, गैर सरकारी क्षेत्र र सामुदायिक संस्था लगायतको योगदान रहने हुनाले यी सबै तह र तप्काको नीति र निर्णय निर्माण, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनमा अर्थपूर्ण सहभागिता हुने वातावरण सिर्जना गर्ने कुरालाई प्राथमिकता दिइनेछ।

४१. बाल्यकालमा शिक्षा, स्वास्थ्य र पोषण, युवावस्थामा सीप, उद्यमशीलता र रोजगारी तथा वृद्धावस्थामा सम्मान, संरक्षण र सुरक्षा प्रदान गर्ने नीति लिईने छ। राज्यको सहयोग आवश्यक पर्ने व्यक्ति, परिवार तथा समुदायलाई विशेष संरक्षण दिइने खालका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ।

४२. नगरपालिका क्षेत्रभिन्न रहेका पुराना झोलुंगेपुलहरु जिर्ण अवस्था हुन्जेल सम्म संचालनमा रहेको र उक्त पुलहरुबाट हुन सक्ने जोखिमलाई न्यूनिकरण गरी सर्वसाधारणको सहज पहुँच पुर्याउनको लागि त्यस्ता खालका पुलहरुलाई मर्मत संभार गर्ने कार्यलाई विशेष प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
४३. नगरपालिकाले गर्ने खर्च प्रणालीलाई परिणाममुखी तुल्याउँदै उपलब्ध वित्तीय साधनको समुचित उपयोग गरिनेछ। आयोजनाहरुको प्रतिफल र प्रभावकारिताको आधारमा मात्र भुक्तानी गर्ने प्रणालीको विकास गरिनेछ। आयोजना व्यवस्थापन क्षमतामा सुधार गरी पूर्वाधार विकासलाई तीव्रता दिइनेछ । बजेट अनुशासन कायम गरी खर्चको गुणस्तर र नतिजा प्रति सम्बन्धित कार्यालय र पदाधिकारीहरु पूर्ण रूपमा जिम्मेवार र जवाफदेही हुने प्रणालीको विकास गरिनेछ।
- मैले प्रस्तुत गरेका बजेटका सिद्धान्त र प्राथमिकताहरु माथि यस गरिमामय सभामा व्यापक छलफल हुने र यसबाट आगामी वर्षको बजेट निर्माणमा महत्वपूर्ण सुझावको साथै मार्गदर्शन प्राप्त हुने अपेक्षा लिएको छु । त्यसरी प्राप्त हुने सुझाव र मार्गदर्शनले आगामी आवको बजेटलाई परिष्कृत र उच्चकोटीको बनाउन विशेष महत्व राखेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा,

छेडागाड नगरपालिका र नगरबासीहरुको समग्र विकास, उन्नयन र प्रगतीको लागि अहोरात्र खट्नुहुने र यस परिप्रेक्ष्यमा हामीलाई सहयोग, समर्थन र मार्गदर्शन प्रदान गर्नुहुने नगरबासी सम्पूर्ण दाजुभाइ, दिदीबहिनी, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरुका प्रतिनिधिज्यूहरु तथा संचार जगत सुरक्षाकर्मी सबैमा हार्दिक धन्यवाद तथा कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

छेडागाड नगरपालिकाको नगर सभा कार्य संचालन नियमावली २०७४ को नियम १४१ उपनियम १ र २ बमोजिम यो छेडागाड नगरपालिकाको सोह्रौं (आठौं बजेट अधिवेशन) नगरसभाको बैठकमा प्रस्तुत भई पारित भएको बजेटका प्राथमिकता र सिद्धान्त २०८१ प्रमाणित गर्दछु ।

नाम: रत्न बहादुर खड्का

पद:सभा अध्यक्ष

दस्तखत:

मिति:२०८१/०३/१२

पृष्ठ संख्या:११